

Sygn. akt IV U 977/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Jerka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alina Dziarkowska

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy W. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie wysokości zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek oraz o ustalenie obowiązku ubezpieczenia

na skutek odwołania W. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

- z dnia 14 maja 2018 r. nr (...) - (...) decyzja nr (...)

- z dnia 16 maja 2018 r. nr (...)

zmienia zaskarżone decyzje i ustala, iż W. G. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność, będąca współnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i z tego tytułu nie posiada zadłużenia w opłacaniu składek.

/-/ SSO R. Jerka

Sygn. akt: IV U 977/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 14.05.2018 roku, znak: (...), nr: (...), na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3, art. 83a ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 1 i 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4, art. 18 ust. 8, art. 20 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017r., poz. 1778 ze zm.) oraz art. 81 ust. 2, art. 82 ust. 3, 4, 5 pkt 2 i 9 ustawy z dnia 27.08.2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017r., poz. 1938 ze zm.) stwierdził, że W. G. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą będąca współnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu

od dnia 2.06.2014 roku, wymierzając jednocześnie podstawy wymiaru składek w okresie od 07/2013r. do 03/2018r. w kwotach określonych treścią zaskarżonej decyzji (decyzja k. 18 plik II akt ZUS).

Jednocześnie organ rentowy decyzją z dnia 16.05.2018 roku, znak: (...), na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.) stwierdził, że W. G. jest dłużnikiem tego organu z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy w łącznej kwocie: 10.137,97 zł, w tym na:

1. ubezpieczenia społeczne za okres od 09/2013r. do 06/2014r. w kwocie: 3.383,61 zł oraz odsetki za zwłokę: 1.152,00 zł;
2. ubezpieczenie zdrowotne za okres od 08/2013r. do 06/2014r. w kwocie: 3.907,24 zł oraz odsetki za zwłokę: 1.399,00 zł;
3. Fundusz Pracy za okres od 02/2014r. do 06/2014r. w kwocie: 222,12 zł oraz odsetki za zwłokę: 74,00 zł.

Odwołania od powyższych decyzji wniosła W. G. domagając się ich zmiany i ustalenia, że w spornym okresie nie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zaskarżonej decyzji z dnia 14.05.2018 roku zarzuciła naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 w związku z art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich wadliwą wykładnię i w konsekwencji wadliwe zastosowanie. W uzasadnieniu wskazała, że jest wspólnikiem jednoosobowej spółki z o.o. (...) o nr KRS: (...). Jednak podkreśliła, że spółka ta nigdy nie rozpoczęła prowadzenia działalności gospodarczej, w tym nie uzyskała numeru NIP i nie wystawiła żadnej faktury, natomiast w Sądzie corocznie składane są bilanse z oznaczeniem wartości obrotu „o”. Tymczasem zasadą jest, że tylko realne wykonywanie działalności może powodować obowiązek zapłaty składek. Nadto podniosła, że spółka z o.o. posiada zdolność prawną i prowadzi przedsiębiorstwo we własnym imieniu i pod własną firmą, a tym samym to ona posiada status przedsiębiorcy podejmującego i wykonującego działalność gospodarczą, a nie jej wspólnicy. Członkostwo w spółce de facto nie jest prowadzeniem działalności gospodarczej, a jej wspólnicy nie podlegają ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia takiej działalności, lecz z tytułu uczestnictwa w spółce - które to na zasadzie fikcji prawnej traktowane jest jak prowadzenie działalności gospodarczej. Skoro zatem spółka nie wykonywała działalności, to nie wykonuje jej wspólnik posiadający wyłącznie jej udziały.

Organ rentowy w odpowiedziach na odwołania wniósł o ich oddalenie. Uzasadniając swe stanowisko wskazał, że obowiązek ubezpieczenia społecznego wspólnika jednoosobowej spółki z o.o. wynika wyłącznie z członkostwa w tej spółce. Podleganie przez wspólnika takiej spółki obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności pozarolniczej do dnia zaprzestania jej wykonywania należy odnosić jedynie do okresu posiadania statusu wspólnika w spółce. Dlatego też odwołująca jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność jako wspólnik jednoosobowej spółki z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresach, wskazanych w zaskarżonej decyzji i z tego tytułu zobowiązana była do opłacania składek na ubezpieczenia.

Zarządzeniem z dnia 13.08.2018 roku Sąd na podstawie art. 219 kpc połączył sprawy: IV U 977/18 i IV U 978/18, i postanowił prowadzić pod sygn.: IV U 977/18.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje.

Odwołująca W. G. od dnia 1.06.2012 roku figuruje w ewidencji osób prowadzących działalność gospodarczą, a od dnia 1.02.2014 roku dokonała zawieszenia wykonywania działalności.

Jednocześnie od dnia 18.07.2013 roku posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki (...) sp. z o.o. - nr KRS: (...), oraz od dnia 21.08.2013 roku do 1.06.2014 roku – 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki (...) sp. z o.o. - nr KRS: (...).

W obu spółkach skarżąca pełni funkcję prezesa zarządu.

(dowód: wpisy do KRS nr (...) i (...); pismo k. 6 plik II akt ZUS)

Spółka (...) o nr KRS: (...) od czasu jej rejestracji nie podjęła prowadzenia działalności i nie osiągnęła żadnego dochodu (podstawowy przedmiot jej działalności to transport drogowy). Nie został nadany jej nr NIP.

Nie figuruje także w Centralnym Rejestrze Podmiotów w postaci Krajowej Ewidencji Podatników.

(dowód: wnioski o wpis do KRS, sprawozdania z działalności spółki, sprawozdania finansowe spółki; rachunki zysków i strat; bilanse spółki na k. 24 akt sprawy; zaświadczenie naczelnika urzędu skarbowego k. 38 akt sprawy)

Odwołująca składa za tą spółkę w Krajowym Rejestrze Sądowym dokumentację „O”.

(wyjaśnienia odwołującej e-protokół z dnia 22.11.2018 roku)

W okresie od 1.06.2012 roku do 31.01.2014 roku skarżąca dokonała zgłoszenia obowiązkowo do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej z wykazaną podstawą wymiaru składek ustaloną na podstawie art. 18a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych tj. w wysokości 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne, z tym, że za miesiące 08/2013r. - 01/2014r. – z podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne w podwójnej wysokości.

Decyzją z dnia 23.01.2015 roku organ rentowy stwierdził, że w okresie od 1.02.2014 roku do 1.06.2014 roku odwołująca podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność będąca współnikiem jednoosobowej spółki z o.o. i ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia z tego tytułu za miesiące 08,12/2013r. oraz 01-06/2014r. w podwójnej wysokości od: pozarolniczej działalności gospodarczej i jako współnik jednoosobowej spółki z o.o. (...) o nr KRS: (...).

W okresie od roku 2.06.2014 roku do 30.06.2017 roku skarżąca nie posiadała tytułu do ubezpieczeń społecznych, a od 1.07.2017 roku pozostaje w zatrudnieniu w niepełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem niższym niż minimalne.

(dowód: dokumentacja plik I-II akt ZUS)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołania skarżącej są zasadne i zasługują na uwzględnienie.

Sporna w sprawie jest okoliczność, czy odwołująca W. G. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą będąca współnikiem jednoosobowej spółki z o.o. pod nazwą (...) o nr KRS: (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, a w konsekwencji tego ustalenie, czy posiada z tego tytułu zadłużenie w opłacaniu składek na wskazane ubezpieczenia.

Bezsporne w sprawie jest, że wnioskodawczyni posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki (...) sp. z o.o. nr KRS: (...). Nadto spółka ta od dnia jej rejestracji nie podjęła prowadzenia działalności gospodarczej, nie ma nadanego numeru NIP i nie jest zarejestrowana w Krajowej Ewidencji Podatników.

Organ rentowy twierdził przy tym, że obowiązek ubezpieczenia społecznego współnika jednoosobowej spółki z o.o. wynika wyłącznie z członkostwa w tej spółce.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę nie podziela tego stanowiska.

Sam status wspólnika posiadającego wszystkie udziały w danej spółce nie wystarcza jeszcze do objęcia go z ustawy ubezpieczeniami społecznymi, bowiem dalszym i koniecznym warunkiem takiego podlegania jest faktyczne prowadzenie przez samą spółkę działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 151 § 1 ksh spółka z o.o. może być utworzona przez jedną albo więcej osób w każdym celu prawnie dopuszczalnym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

W doktrynie wskazuje się, iż wspomniany cel utworzenia spółki z o.o. może być zarobkowy, gospodarczy niemający charakteru zarobkowego, a nawet niegospodarczy. Zestawienie art. 151 § 1 ksh z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 8 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej prowadzi do wniosku, że dla celów ubezpieczeniowych zawężono krąg wspólników spółek z o.o. podlegających z ustawy ubezpieczeniom społecznym z uwagi na cel utworzenia i faktycznego działania. Celowościowa, ale i systemowa wykładnia w tym względzie, prowadzi do wniosku, że tylko wspólnicy spółek faktycznie prowadzących działalność gospodarczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom. Okolicznością przesądzającą w tym względzie jest zatem prowadzenie działalności gospodarczej przez spółkę.

W tym zakresie w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalono, że nie ma żadnego dowodu na to, iż odwołująca podjęła prowadzenie działalności gospodarczej w formie powołanej spółki z o.o. po nazwą (...) o nr KRS: (...) poza formalnym jej zarejestrowaniem w Krajowym Rejestrze Sądowym. Żadna umowa, ani oferta nie została sporządzona przez spółkę. Podobnie odwołująca w ramach tej spółki nie podjęła ani rozmów, ani współpracy z jakimkolwiek podmiotem. Z tego tytułu w Krajowym Rejestrze Sądowym składa deklaracje „o” i nie jest zarejestrowana w Centralnym Rejestrze Podmiotów.

Mając na uwadze tak ustalony stan faktyczny, Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że spółka (...) sp. z o.o. KRS: (...) nie podjęła prowadzenia działalności gospodarczej, a jej rejestracja była efektem jedynie czynności przygotowawczych, które nie mają wpływu na tytuł skarżącej do ubezpieczeń.

Jak wynika z utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą jest nierozzerwalnie związany z rzeczywistym jej prowadzeniem. Między innymi w wyroku z dnia 31 marca 2000 roku (II UKN 457/99, OSNP rok 2001, Nr 18, poz. 564) Sąd Najwyższy wskazał, że warunkiem objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą jest zgłoszenie działalności do ubezpieczenia społecznego, połączone z jej rzeczywistym prowadzeniem na podstawie wpisu do ewidencji lub koncesji.

Organ rentowy wywodzi ustalenie tytułu ubezpieczenia społecznego wyłącznie z treści art. 8 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1778), pomijając całkowicie przepis art. 6 ust. 1 pkt 5, który stanowi, że obowiązkowym tytułem ubezpieczenia emerytalnego i rentowego jest prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Przepis art. 8 ust. 1 pkt 4 określa krąg osób prowadzących taką działalność – jest to wskazanie, że osoby wymienione w tym przepisie należy traktować jako osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Tymczasem nie istnieje tytuł ubezpieczenia społecznego bez faktycznego prowadzenia działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia, bowiem przepis, na który powołuje się organ rentowy, nie stanowi samodzielnej podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym, a tytułem do ubezpieczenia jest prowadzenie takiej działalności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22.02.2018 roku, III AUa 691/17).

Jednocześnie Sąd Apelacyjny wskazał, że z treści przepisu art. 13 pkt 4 powołanej ustawy - osoby prowadzące działalność pozarolniczą gospodarczą podlegają ubezpieczeniom społecznym od dnia jej rozpoczęcia do dnia jej zakończenia. Nie można zatem mówić o samodzielnej podstawie podlegania ubezpieczeniu społecznemu wynikającemu wyłącznie z wpisu do ewidencji prowadzenia działalności gospodarczej czy wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym. Przez fakt bycia wspólnikiem nieistniejącej faktycznie spółki, która nie została wykreślona z właściwego rejestru nie nabywa się tytułu ubezpieczenia społecznego.

Ostatecznie Sąd Apelacyjny w Białymstoku w uzasadnieniu wyroku z dnia z dnia 5 czerwca 2018 roku, III AUa 299/18, uznał, że ubezpieczony jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i jedyny członek zarządu (prezes) w sytuacji zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym na mocy art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zatem obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności. Sąd Okręgowy zaznacza przy tym, że kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają ewentualnie znaczenie w sferze dowodowej, nie przesądzają natomiast same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. A zatem sama rejestracja spółki z o.o. prowadzi do domniemania prawnego, że osoba, która jest jej wspólnikiem, jest traktowana jako prowadząca pozarolniczą działalność. Domniemanie to może być jednak obalone, albowiem ubezpieczenie społeczne jest pochodną faktycznego prowadzenia działalności, a nie samej rejestracji spółki.

Taka właśnie sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie, gdzie ubezpieczona wykazała, że pomimo dokonania rejestracji spółki, samo jej prowadzenie nigdy nie nastąpiło. Okoliczność ta prowadzi do uznania, że wnioskodawczyni będąca wspólnikiem jednoosobowej spółki z o.o. (...) nr KRS: (...) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, a zatem z tego tytułu nie posiada zadłużenia w opłacaniu składek na te ubezpieczenia.

W tym stanie rzeczy Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w wyroku.

/-/ SSO Rafał Jerka